

రోటివాలాకు

పాత్రముల్లి
హయబుకువాల్

‘ఒక్కాళో రోటివాలా, బేటివాలా అని ఇద్దరు శత్రువు లుండేవారు. ఇద్దరూ ఎవ్వుడూ అడ్డవెన వాటికీ పోటివదే వారు. ఎదురున్న పదవి గొప్పదా కాదా అన్న ప్రశ్నకాదు. అది ఎదరవాడిక్కాగు వాలా వద్దా అనే. వాడిక్కాగువాలంకే వీడికీ ఆదే కావాలి. ఈ ఘరుసనుండేది. ఓసారి మునిసిప లెలక్కనుకి పోటిపద్దా రిద్దరూ, ఇలాటలాటి పోటిగారు. వచ్చేది పదిరూపాయల్లేనా, నూరూపాయలు తగలేసేటంతగా సాగింది ప్రచారం. వెద్దెలక్కనులకి జేసినంత హడావు ది జేశారు. రోటివాలా కిటికీలంత పోస్టలే యిస్తున్నాడని తెలిసి, బేటివాలా దోర

బంధాలంత జేయించాడు. ఆపై యిత గాదు గోదలంత రాయించాడు. దరిమిలాను సైజాలు చాలక, రోటివాలా పోస్టల్లి మొదటక్కరంమీద ‘బే’ అన్న దంటించి అన్నిసొంతం జేయించాడు బేటివాలా. రాత్రికి రాత్రికి రోటివాలా బయల్దేరి, మళ్ళీ అన్నిటి మీదా ‘రో’ అన్న ఆక్షరం అంటించాడు. తెల్లారేసరికి ఇద్దరికిద్దరూ ఒక ర్మాకరు జూసి నవ్వుకోవోయి. కెవ్వుమన్నారు. పోస్టల్లి మీద ‘రో’ లేదు, ‘బే’ లేదు. తెల్లకాగితాలంటించున్నాయి. ‘టివాలా’ గోదాలో కొచ్చాడంటే వొచ్చాడన్నారు.

నామీది ఓడితే నువ్వుడాలిదప్ప,

ఆడోదితే నాకేం గొప్ప అంటూ ఇద్దరి
కిద్దరూ టీవాలా మీదకి దండెత్తి పాట
పాడారు. చివరికి టీవాలా గోదాలోంచి
తప్పుకొని బేటీవాలాతో కలిశాడు.

బోటీవాలా లిద్దరూ మళ్ళీ పుంజు
కున్నారు. ఎలక్కను చాలాచోట్ల లాగే
పార్చు పద్ధతి కొచ్చింది. కానీ ఆవేశాలు
వెరిగాయి.

బేటీవాలా, చివర్లోజున పెద్ద మొత్తం
అప్పుతెచ్చి నోట్లుజల్లి టీట్లు పండించ
బోయాడు. ఆ ఔరుముందు రోటీవాలా
ఆగలేక మాటాడ కూరుకున్నాడు.
సాయంత్రం పొద్దుగుంకే వేళకి, ఇహ
రోటీవాలా ఓడినట్టే పోలింగనవసర
మన్నారు, జనం.

అవుననవసరవే, నేనైగుడంభాయం
అన్నాడు రోటీవాలా. ఆ మొండిథైర్యం
జూచి అతని మసుమలుగూడా నివ్యేర
బోయారు.

“చెప్పుచూడాం నుబ్బిరాజూ. ఆ
పోటీలో నెగ్గి బాగుపడ్డ దెవరు ?”
అన్నారు రెడ్డిగారు.

“చెప్పుడానికి సిగేస్తదిగాని, తప్పదు
గాటటే చెబతన్నాను. నెగ్గినోడు వేరు;
బాగుపడ్డవాడు వేరూనూ. రోటీవాలా
నెగ్గాడు బేటీవాలా టిడగా టీవాలా
బాగుపడ్డాడు” అన్నాడు నుబ్బిరాజూ.

“అదెలాగ?” అన్నారు రెడ్డిగారు
ఆశ్చర్యం అభినయించి.

“ఇప్పుడి బేటీవాలా అనేవాడు టీట్ల
కోసం నోట్లు జల్లేస్తుందే, రోటీవాలా
కానీ విదపకుండా, కాలు కదపకుండా
కూరుచూస్తంటే ఏదో గడుసు యెత్తు
వేసుండాలి గదా? ఆడి నోట్లు పంపకం
కానిచ్చి. బాగా పొద్దుబోయాక, ఈడు
పెద్ద పుకారేసుంచాడు. బేటీ వాలా
పంచినవన్ని దొంగ నోట్లని.”

రామిరెడ్డిగారు ఉలిక్కిపడి తలెత్తి
జూశారు నుబ్బిరాజు కేసి. హాతుగా
అతనిమీద గౌరవం పెరిగింది. థుజం
తట్టారు. “మరి టీవాలా బాగుపడ్డాడన్నా
వదెలా?” అన్నారు ఆప్యాయంగా.

“అడికి పుకారు సంగద్దెలీగానే.
రాత్రికి రాత్రి సైకిలేసుకుని, ఇంటింటికి
వెళ్ళి బేటీవాలా పంచినయి దొంగనోట్లని
పుకారొచ్చిందని. ఒకేళ పొరషాట్టుది
నిజవైతే మంచియి ఫిరాయింపిస్తాడనీ
జెప్పి, పోలీసు లొస్తారసీ కంగారుబెట్టి,
ఆ పగలు పంచినయన్ని వసూలుజేను
కొని, నూటి కే పదిరూపాయలో నిశా
యితీకోసం బేటీవాలాకిచ్చి కదంబి
జాగ్రత్త బెట్టాడు” అన్నాడు
నుబ్బిరాజు.

జవాబు చెప్పాడేగాని అతనికెందుకో
సిగేసింది. తలొంచేసుకున్నాడు. కడు
పులో ఇలాటి ఊహ లున్నట్లు అతని
కెన్నడూ తెలీదు. రెడ్డిగారి మీదకూడా
కోపం వచ్చింది

మర్యాదన్తుడికథ

“సిగెందుకు? మరేం పరవాలేదులే. కథకోసం జెప్పావు. నివ్వులా టోడివని అనుకోన్నే. ఇది జరిగినా మానినా, ఎద టోడి యెత్తులు ఊహ జేసి జాగర్త పడాలి గదా? నేనో చిన్న కథ జెబుతా. అందులో బ్యామ్ములాయన మనసు కని బెట్టు చూదాం. ఆయన పెద్ద ఖామందు. ఏదో శాత్రుగారు (అంటూ కథ ఆరంభించారు రెడ్డిగారు). ఇంటికేవే ఇవరొచ్చినా భోజనం పెట్టి, రాత్రివేళయితే పడు కుందుకు వంచజూపి మర్యాజైసేవాడు. ఇలా గుండగా ఒకనాడురాత్రి భోజనం వేళకి ఇద్దరు పెద్దమనుషు లొచ్చారు. ఒకాయన మంత్రిగారు. మరొకాయన అపోజివనులీదరు. ఇద్దరూ గొప్పవాళ్ళే.

ఆ ప్రాంతంలో కరువొచ్చి జనం కట కటలూడుతున్నారని దెలిసి చూడడానికి బయల్దేరారు. మరి బలగం లేదా అనేవు. అంతకుముందెన్ని అర్ధీలొచ్చినా మంత్రిగారు నమ్మలేదు. అంటే వెళ్లలేదు. ఓచోట స న్నా నా ని కనివెళ్ళేసరికి అక్కుడ నథలో ఈ అపోజివను నాయ కుడు తటస్థపడి సథలో చెరిగేశాడు. ఓ కవరు దీసిచూపించి, కరువు ప్రాంతం నుంచి తనకి అందిన అర్ధీ అనీ, దాని మీద తపాలాబిళ్ళ అంటించడానికి కూడా నాలికలు తడారిపోయినందు వల్లా, నీటిచుక్క పుట్టనందువల్లా

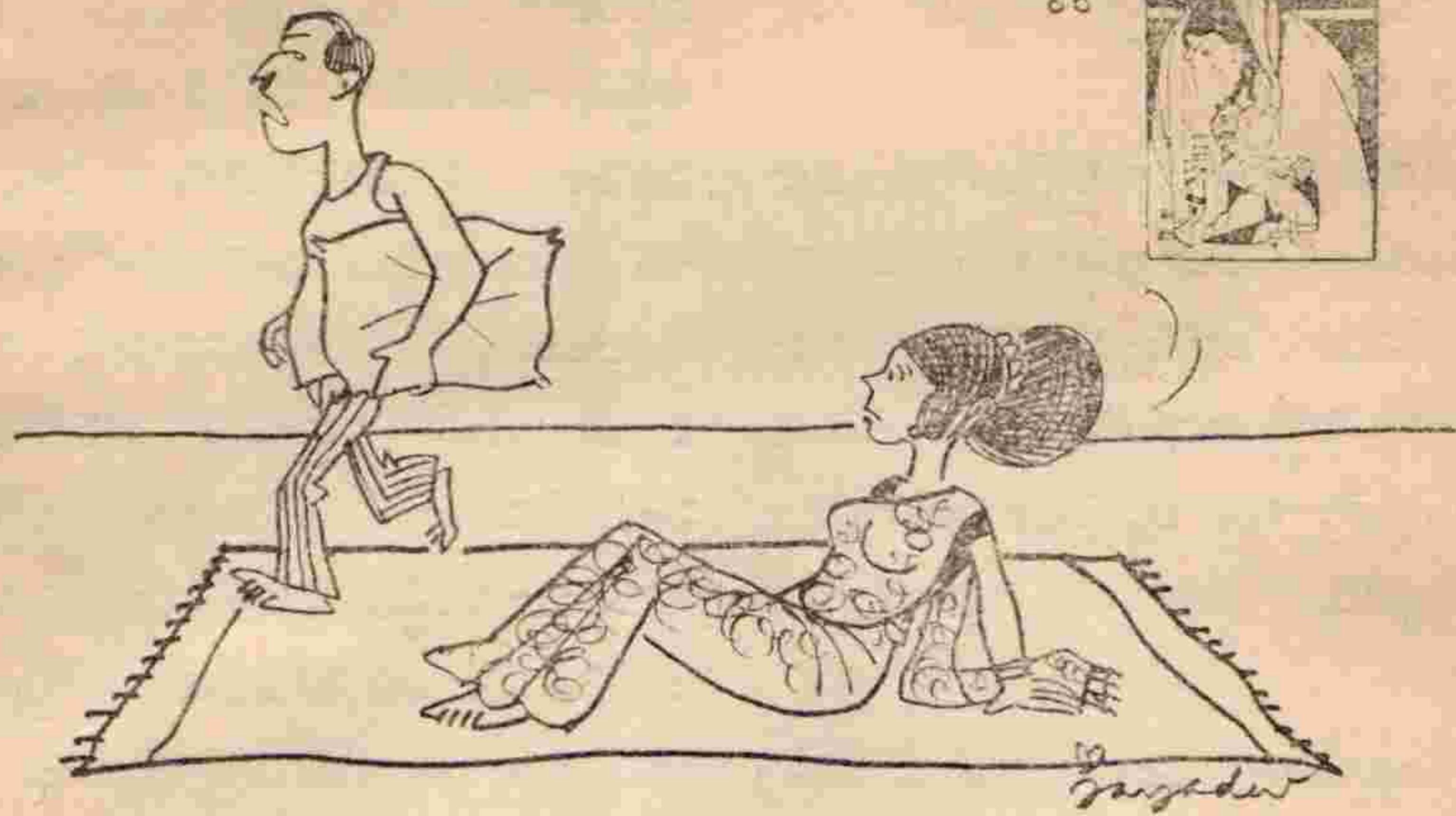
స్తోంపుని గుండుసూదికేసి గుచ్చి పోస్తులో వేళారనీ అన్నాడు.

దాంతో గోలయింది. మినిష్ట్రీగా రేంజేసన్నాడని పేపర్లు రాళాయి. రాజు ధానిలో ప్రభుత్వానికి ఎసరు వరుగు తోందని తెలిసి మంత్రిగారు నిలుచున్న పళంగా కారుజేసుకొని కరువు ప్రాంతానికి బయల్దేరాడు. ప్రతిపక్ష నాయకుడు గూడా ఆయనవెంట కదిలాడు. దారిలో కారు చెడిందిట. డైర్వరును అక్కుడొదిలేసి ఇద్దరూ నడక సాగించి శాత్రుగారి భవంతి చేరారు అసురుసు రంటూ. ఆయన నిర్మాంతపోయి అహా ఇంత వారెంత ఘనంగా రావాలీ, డీలా అయి పోయెచ్చారూ అని పని విని మర్యాద లేశాడు.

ఇది ప్రజాస్వామ్యవూ, మంది రామ రాజ్యవూ, అంచేతకుల భేదాలను పట్టికున చూపించరాదని ఆయనకి తెలిసినా, ఆయనదారి ఆయనదే. దేనికి జంకే రకం కాదు. మంత్రిగారికి తన బంతిన పీట వేయించి భోజనంపెట్టాడు. ప్రతిపక్ష నాయకుడినిమాత్రం గదిలోకి పంపాడు. ఆయనా ఈయనాకూడా నవ్వుకున్నారు, ఈ ఛాందసుడి అమాయక్త్వానికి. సరే, ఓ రాత్రివేళ కారు బాగుపడొచ్చింది. ఇద్దరూ లేచి సెలవు దీసుకొని బయల్దేరి వెళ్ళపోయారు.

వెళ్ళినచోట ఈపాటిగూడా తిండి, దాహం రొరకలేదనుకో. అక్కుడ జనం

నీమ దిండు
అనవసరం అనుమంట్లు!!

పువ్వులు లేక కాయితపుపువ్వుల దండలూ, ఖద్దరుమాలలూ వేళారు. మంత్రిగారి గుండె గుఫేలుమంది— కరుపుస్సాసిగాదు, దీనివల్ల ముందు రాబోయే ఉత్సాసన్ని తలుచుకొని. ప్రతిపక్ష నాయకుడు చిరునవ్వు నశ్వాడు - నే చెబితే విన్నారా అని శాస్త్రులుగారుకూడా అడేపొచ్చి ఏచ్చి దృఢరిసీ చూసి, మంచినీష్టు సప్తయచేసి వెళ్లాడు.

అక్కడ అవిశ్వాస తీర్మానం పెట్టాడానికి అంతా సిద్ధమవుతున్నారనీ, ప్రభుత్వ పక్షంలో దాంకున్న ప్రతిపక్ష గ్రూపులు బయటి కొస్తున్నాయనీ తెలిసి, మంత్రిగారు, ప్రతిపక్ష నాయకుడూ రాజధానికి అర్జునుగా బయలైరారు. ఎము రైస్తేన్న పరిస్థితి గదా? అదేం చ్ఛితమో

తిరుగుదారిలో కూడా కారు చెడింది క్రిందటిసారిలాగే. ఈసారి రాత్రి పది గంటలవేళ వెద్దలిద్దరూ శాస్త్రిగారి భవంతి చేరారు. భోజనానికి కూర్చో బోతున్న శాస్త్రులుగారు లేచి వచ్చి ఇద్దరికి మర్యాదలైశాడు. రాజధాని భోగట్టా తనకు తెలిసింది చెప్పి వారికి తెలిసింది విన్నాడు. స్నానాలు కాగానే భోజనానికి లెమ్మన్నాడు. ఈమాటు ప్రతిపక్ష నాయకుణ్ణి లోపలికి దీసుకెళ్లి తన చెంతన కూర్చోబెట్టి భోజనం పెట్టాడు. మంత్రిగారికి మాత్రం గదిలోకి పంపాడు భోజనం.

మంత్రిగారు ఈ మాటు నవ్వుకో లేదు, తను బ్రాహ్మణుడేగాని, తనలో వచ్చినాయిన నాయుడు మరి. శాస్త్రుర్దూ గారు పొరబడదానికి ఆస్కారంలేదు.

చిన్నబుచ్చకౌని అకలివల్ల మారు మాటాడక భోజనం ఆరగింపు కాని చ్చాడు. కార్మాగానే ఇద్దరూ వెళ్లి పోయారు.

“సుబ్బరాజు, శాస్త్రిలుగారు ఇలా విపరితంగా మర్యాదలు చేయటానికి అర్థవేవిది? బ్యామ్ములాయనకి బయట భోజనం పెట్టి నాయుడిని తన బంతినెందు కూరోచ్చెట్టాడు? అది మొదటిసారెందుకు చెయ్యిలేదు?” అన్నాడు రెడ్డిగారు కథ ఆపి.

సుబ్బరాజు వెంటనే జవాబు చెప్పు లేకపోయాడు. ఒక నిమిషంసేపు ఆలోచించాడు. చివరకో తీర్మానాని కొచ్చాడు.

“శాస్త్రిర్లగారు ఆక్క కులాల్చిబట్టి మర్యాదచెయ్యలేదు. బుద్ధుల్చిబట్టి, ఉద్దేశాల్చిబట్టిని. కరువు ప్రాంతం చూడ వోయేటపుడు మంత్రిగారు కరువు అను కున్నంత దారుణంగా ఉండకూడదనీ ప్రజలు కులాసాగాడండి. తనమాట దక్కులనీ వర్షాలు కురవాలనీ దేవునికి మొక్కుకుంటూ ఉంటాడు గదా? అందు కాయనకి మర్యాదచేశాడు. ఇహ ప్రతి పత్రపాయన కరువు జోరుగా ఉండాలనీ ఈ దెబ్బదెబ్బ గవర్నమెంటు దెబ్బతిని

తాము పవరులో కెక్కులనీ కోరుతాడనీ ఊహజేసి ఆయనకి బయట కూడు బెట్టించాడు. తిరిగాచేటప్పుడు కథ అడ్డం తిరిగింది. మంత్రిగారు పదవి దిగదం ప్రతిపత్తపాయన పవరు కెక్కుదం థాయం అని తేలిపోయింది. ఆ ఉఱ్ఱములో ప్రతిపత్తపాయన తను పదవికిరాగానే వర్షాలు కురవాలనీ, పంటలు పండాలనీ కోరుతాడు. మంత్రి గారు యా పంస్తితి ఇలాగే సాగి ఈ జూ ఇరుకున పదాలని కోరుతాడు. శాస్త్రిర్ల గారు ఇలా ఊహజేసి బ్యామ్ములాయనకి బైటా, నాయుడుగారికి లోనా భోజనం బెట్టి మర్యాజేశాడు” అన్నాడు.

రామిరెద్దిగారు జాలిగా నవ్వి సుబ్బ రాజు ఏపు తట్టాడు. “సుబ్బరాజు, నివ్వునా కతలు విని చెడ్డావు. అన్నిటికి అతి తెలివి జవాబులు ఆలోచిస్తున్నావు. గాని అందులో రహస్యం ఒకటే. శాస్త్రిలుగారు అన్ని అర్థాలూ, తాత్పర్యాలూ చూడలేదు. వెళ్లిటపుడు మంత్రి గారు పవరులో వన్నాడు. తిరిగి వెళ్లి టపుడు ప్రతిపత్తపాయన పవరులోకి రాబోతున్నాడు. అంతే. పదవినిబట్టి ఆయన మర్యాజేశాడు. ఆయనేటి, ఎక్కుడేనా ఈ నాడంతే” అన్నాడు.

